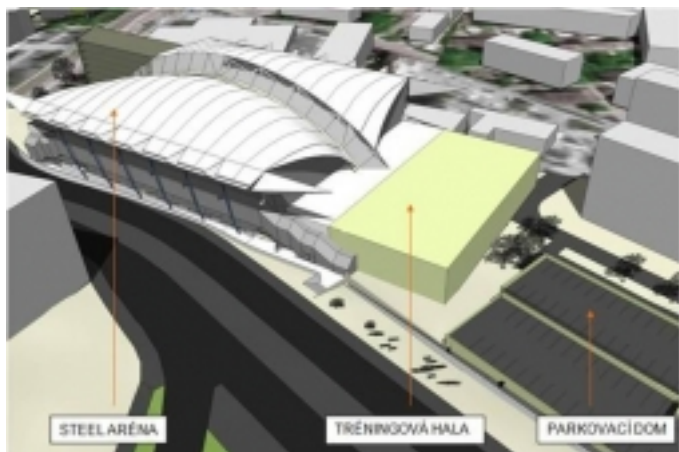


Ekonomika a efektivita - základ prevádzky multifunkčných športových komplexov



Author: Ing. Miroslav Talavašek | Published: 30.09.2010

Éra špecializovaných zariadení je už za nami

„Šport ako forma trávenia voľného času láka čoraz viac ľudí. Rastie tak aj potreba vytvárať pre tieto aktivity primerané podmienky,“ konštatoval na úvod hlavný architekt mesta Prešov Vladimír Ligus. Súčasnosť podľa neho potvrdzuje, že éra špecializovaných športových zariadení je už za nami a v krajských mestách na Slovensku je nevyhnutnosťou existencia aspoň jedného všesportového areálu. Príkladom je prešovský futbalový štadión, ktorý funguje maximálne 8 mesiacov v roku priemerne jedenkrát za dva týždne. Ekonomika a efektivita prevádzky si však dnes žiada využiť ho minimálne 2 až 3-krát týždenne, najlepšie v kombinácii s kultúrnymi či spoločenskými akciami.

Príkladom takéhoto „postupného prerodu“ je Mestská hala v Prešove. Vznikala ako všesportová, situovaná na mestskej periférii, so slabším dopravným spojením. Rokmi v nej pribúdali kultúrne podujatia, výstavy, veľtrhy, ale tiež rozličné politické a spoločenské aktivity. Zároveň sa v okolí rozrastala bytová zástavba a prenikla až do širšieho centra mesta. Dnes je realitou zmluva s mestom na 49-ročný prenájom v prospech hlavného partnera úspešnej prešovskej hádzanej, spoločnosti Farmakol. Tá je pripravená halu zrekonštruovať a zmodernizovať. Dobudovaním Nábrežnej komunikácie sa zlepší jej dopravné napojenie.

Ligus o podobnej ceste modernizácie a rozširovania v Prešove hovoril aj pri ďalších športových areáloch. Dobudovaním aquaparku sa skvalitnia služby poskytované návštevníkom na kúpalisku Delňa. Na multifunkčný sa mení aj areál futbalového štadióna v Solivare v blízkosti obytnej zóny. Po nedávnom otvorení kúpaliska so slanou vodou pre dvetisíc návštevníkov nastal kolaps dopravy. Mesto preto zaviazalo investora doriešiť aj dopravnú infraštruktúru.

S.A. - kompromis s prívlastkom najmodernejšia

V roku 1994 sa v Košiciach rozhodovalo o tom, či podrobiť zimný štadión Ladislava Trojáka komplexnej obnove, alebo postaviť úplne novú halu. Príklady troch kanadských hokejových stánkov presvedčili kompetentných o voľbe prvej možnosti. Podľa architekta Juraja Kobana zavážilo aj umiestnenie v jednej z najlepších lokalít mesta. Správnosť rozhodnutia časom potvrdili aj príklady z Londýna, kde pristúpili k rozšíreniu štadiónov Wembley či Arsenal - vo veľmi tesnom susedstve obytných štvrtí.

Podmienkou takejto modernizácie je najmä silný investor schopný znášať celú investíciu. Pre jediný

celoocelový štadión na svete existujúci piaty rok to bola spoločnosť US Steel. Navyše výška priemernej investície na jedno sedadlo (necelých 2 500 eur) predstavuje - v porovnaní s inými porovnateľnými štadiónmi - štvrtinu až pätinu.

Košická Steel Aréna (S.A.) je dnes nielen športovým, ale aj kultúrno-spoločenským „stánkom“ zaujímavým pre promotérov v Európe i vo svete. Podľa jej generálneho manažéra Igora Havrilu je jeho súčasným plusom existencia bez dlhov, veľmi dobrý projekt, ale i veľmi tvrdé podmienky. Hoci ani S.A. neobišiel útlm z hospodárskej krízy, priemerná návštevnosť sa stále pohybuje medzi 5 až 5,5 tisíckami. Ročnú prevádzku (okolo 1,4 mil.eur) sa OZ Košická aréna darí vykrývať na 72 %. Zvyšok pripadá na tržby a ďalšie zdroje.

Hokejové MS 2011 - významný test pre špecifickú arénu

„Začiatkom júna prišla na inšpekčnú návštevu delegácia Medzinárodnej hokejovej federácie (IIHF) vedená jej prezidentom René Faselom. Po zhladnutí podmienok v Steel Aréne odchádzali z Košíc spokojní a milo prekvapení,“ konštatoval predseda organizačného výboru MS 2011 v Košiciach Petr Handl. Delegácia pritom ocenila tri najvýraznejšie špecifiká arény:

- útulnosť a príjemný pocit pre divákov i počas dlhšieho pobytu v hale, nedávno doplnenej novou informačnou „kockou“ a novým ozvučením;
- bohaté, pre kapacitu haly nadštandardné zákulisie. Platí to o jeho vybavení, dizajne, šatniach, trénerských a ďalších kabínach. Pre každý z 8 tímov, ktoré tu odohrajú zápasy v skupinách, sú k dispozícii dve klasické šatne, ale aj možnosť kompletného ubytovania. Ďalšie zázemie ponúka - hneď vedľa hlavnej plochy - tréningová hala, ktorej dokončenie je naplánované na december 2010;
- umiestnenie prakticky v centre mesta - pešia dostupnosť z oboch staníc či z hotelov, čo umožní maximálne obmedziť individuálnu dopravu autami. Do februára 2011 má vedľa S.A. pribudnúť 4-podlažný parkovací dom s kapacitou 500 miest.

Handl bol na rovnakom poste aj v roku 2004 v Ostrave, jednom z dejísk vtedajších MS. Domnieva sa, že podobne ako prispel k „naštartovaniu“ severomoravskej metropoly, môže šampionát pomôcť aj Košiciam a samotnej Steel Aréne.

VŠA Košice - príklad ustavičných zmien

Keď v 70. rokoch minulého storočia uzrel „svetlo sveta“ prvý zámer na vytvorenie rozsiahleho Všešportového areálu na západnom okraji Košíc, obraz jeho budúceho vzhľadu vzbudzoval dojem územia, ktoré uspokojí priaznivcov väčšiny športov i rekreačných aktivít. Obsahoval veľký futbalový štadión, rozsiahly detský areál, tréningové ihriská, hokejovú halu, hotel či plochy pre ďalšie druhy športov. Hlavný architekt mesta Košice Martin Drahovský - v súvislosti s ním - hovorí o inšpirácii športoviskami, aké vznikli pred OH 1972 v Mníchove.

Zámer sa ale dodnes nenaplnil, ba prechádzal periodickými zmenami odrážajúcimi sa v ÚPN HSA tejto lokality. Zmeny s úbytkom plochy určenej pre šport sa začali v roku 1986. V roku 1994 sa rozhodlo o rekonštrukcii Zimného štadióna L. Trojáka a z plánu vyňali plochu pre nový „stánok“. Ďalšie plochy vyčlenili pre OC Baumax a Hornbach. Šesť rokov nato - na konto budúcich OC Optima a Cassovia - zostal pre šport už iba zlomok pôvodnej plochy a problém nastal aj vo vlastníctve futbalového štadióna a v jeho ďalšom osude.

Hoci niektoré z pôvodných zámerov (detské ihrisko, hotel, hala Cassosport) sa zrealizovali, definitívu v podobe víťazného variantu riešenia centrálného štadióna s väčšou okolitou plochou dostanú na stôl poslanci nového mestského parlamentu začiatkom budúceho roka.

Entuziazmus a vytrvalosť dokážu divy

Najhorším postojom, ktorý likviduje aj roky predtým fungujúce športové areály, je nečinnosť kompetentných a s ňou súvisiaci tlak investorov na komerčné využitie chátrajúcich areálov. Na diskusnom stretnutí zaznelo hneď niekoľko príkladov spoločností či združení, ktoré si - napriek problémom - stoja za svojím rozhodnutím zachrániť pôvodnú funkciu areálov.

Marek Gernát z prešovskej spoločnosti 4 SPORT predstavil zámer zveľadiť niekdajší Jazdecký areál na Sídlišku III. Aktivity smerujú k obnoveniu niekdajších - v ČSSR významných - Dukelských pretekov už na budúci rok. Cez mládežnícky futbal sa chcú prepracovať k novým tribúnam, trávnatým plochám, osvetleniu, no najmä k vytvoreniu športovo-rekreačného areálu pre širokú verejnosť.

V Košiciach zrejme pribudne ďalšia Aréna. Plány postaviť na sídlisku KVP športové centrum pre školákov i verejnosť spomenul jeden z iniciátorov a športových zánietencov Marek Mergleský zo spoločnosti FLM. V areáli ZŠ Drábova by v prvej etape mala vzniknúť krytá ľadová plocha, otvorené hokejbalové ihrisko a šatne. V druhej etape plánujú multifunkčnú halu pre florbal a futsal a detské ihrisko. Napokon má pribudnúť ešte krytá plaváreň. Dnes už majú k dispozícii 30-ročný prenájom pozemkov od mesta, prvých zhruba 1,66 mil. eur a sľubnú odozvu na poslednú verziu štúdie budúcej KVP Arény zo strany Útvaru hlavného architekta.

Dôkaz, že prestavba starej športovej haly v Michalovciach na viacúčelovú Chemkostav Arénu bola dobrým počínom i z ekonomického hľadiska, a že bude „samofinancovateľná“, by mal prevádzkovateľ - podľa zástupcu Správy Chemkostav Arény, Jána Mačugu - získať začiatkom októbra tohto roka, rok po jej otvorení. Zisk z doterajších športových, kultúrnych a spoločenských akcií naznačuje reálnosť zámeru.

Obrázky - OV MS 2011 Košice (1), ÚHA Košice (2,3), RAHAR, s.r.o. Michalovce (4):

- 1 - Steel Aréna Košice - vzhľad pred MS 2011
- 2 - Všešportový areál (VŠA) Košice - vzhľad zo 70. rokov
- 3 - VŠA Košice - víťazný návrh UŠ pre rok 2011
- 4 - Chemkostav Aréna Michalovce

30.09.2010 10:06, Ing. Miroslav Talavašek